

ZADATAK 1

I Povežite pojam i definiciju

a) Novac	d) Ček	g) B.O.T. poslovi
b) Remedijum	e) Novčana masa	h) Banke
c) Menica	f) Kamata	i) Održivi razvoj

1. Oblik stranih direktnih ulaganja kojim se stranom investitoru odobrava izgradnja, korišćenje i transfer postrojenja i objekata infrastrukture, s tim što strani investitor ima obavezu prenosa vlasništva na državu nakon isteka ugovora.
2. Hartija od vrednosti koja se u propisanoj formi dobija od banke i kojom se banci daje nalog da prenese naznačeni iznos sredstava na hartiji od vrednosti sa tekućeg računa potpisnika ove hartije od vrednosti na račun primaoca.
3. Stvar koja služi kao opšte prihvaćeno sredstvo razmene ili način plaćanja.
4. Odstupanje od propisane težine i finoće od strane države.
5. Cena upotrebne vrednosti novca.
6. Hartija od vrednosti (Hov) kojom se lice obavezuje da će u naznačenom roku i na određenom mestu isplatiti sumu novca naznačenu na Hov, ili naređuje drugom licu da isplati tu sumu.
7. Razvoj koji obezbeđuje podmirenje potreba sadašnjih generacija, ali bez ugrožavanja mogućnosti zadovoljavanja potreba budućih generacija.
8. Specijalizovane ekonomske ustanove koje imaju dozvolu za rad centralne banke i koje pružaju depozitne, kreditne i druge usluge pojedincima, preduzećima i državi.
9. Likvidna potraživanja nebankarskih sektora kod sektora banaka.

II Dopunite

1. Zamena novca jedne zemlje za novac drugih zemalja bez pravnih smetnji i ograničenja, a po važećem kursu je _____.
2. Zlato je bilo robni novac jer ima sledeće karakteristike: _____.
3. Kovani novac koji ima svoje ime, oblik, težinu i finoću zove se _____.
4. Osnovne funkcije novca su: _____.
5. Ukupna potraživanja na tekućim računima poslovnih banaka preko kojih se obavlja plaćanja je _____.
6. Postoje dve vrste platnih kartica: _____.
7. Faktori privrednog rasta su: _____.
8. Kamatna stopa zavisi od: _____.
9. Kod _____ poslova, kada je banka zajmodavac, naplaćuje se _____ kamata. Kod _____ poslova, kada je banka zajmoprimac, banka plaća _____ kamatu. Kod poslova platnog prometa, a to su _____ poslovi, banka naplaćuje _____.
10. Kada kažemo da se novac javlja kao rezultat prodaje i kao uslov kupovine, tada je u pitanju funkcija novca kao _____.
11. Ako se vrednost robe smanjuje, onda se cena robe smanjuje/povećava. Ako se vrednost novca smanjuje, onda se cena smanjuje/povećava. Ako se ponuda smanjuje, tada se cena robe smanjuje/povećava. (Zaokružite tačan odgovor)
11. Ako se ponuda novca povećava, kamatna stopa se povećava/smanjuje. Ako se tražnja za novcem povećava, kamatna stopa se povećava/smanjuje. (Zaokružite tačan odgovor)

12. Tri osnovna stuba održivog razvoja su: _____.
13. Privredni razvoj je _____, dok je privredni rast _____.
14. „Pravilo 72“ glasi _____.
15. Oblici novca su: _____.

III Tačno/Netačno

1. Danas je vrednost novca određena količinom zlata kojim raspolaže jedna država. Shodno tome, svaku valutu možete zameniti za zlato.
2. Privredni razvoj je multidimenzionalan, normativan i koherentan proces.
3. Kovani novac čine ukupna potraživanja na tekućim računima poslovnih banka preko kojih se obavljaju plaćanja.
4. Menica se može indosirati.
5. Privredni ciklusi su uvek istog inteziteta i uvek se pojavljuju u istom vremenskom periodu.
6. Novac je bilo koja stvar koja služi kao opšte prihvaćeno sredstvo razmene ili način plaćanja.
7. Banknota je hartija od vrednosti kojom se može vršiti promet roba i koja je danas u upotrebi.
8. Konvertibilnost znači mogućnost zamene valute (novca) za zlato.
9. Sopstvena menica je hartija od vrednosti kojom njen izdavalac (trasant) daje nalog drugom licu (trasatu) da u vreme dospelosti menice plati naznačenu sumu novca licu koje je označeno na menici (remitentu).
10. Ček je hartija od vrednosti koja služi za odloženo plaćanje.
11. Zbir gotovog novca i oročenog depoziti predstavljaju tzv. transakcijski novac.
12. Aktivni bankarski poslovi su kada je banka zajmodavac.
13. Gotov novac donosi minimalnu kamatu.
14. Nekretnina je najlikvidnija raspoloživa imovina.
15. Centralna banka ima ključnu ulogu i značaj u organizovanju, usmeravanju i regulisanju monetarnih tokova jedne nacionalne ekonomije.
16. Žiralni novac čine ukupna dugovanja na tekućim računima poslovnih banaka.
17. Optimalni portfolio treba da sadrži samo niskorizične hartije od vrednosti.
18. Kriptovalute su zasnovane na primeni Blockchain tehnologije.
19. U fazi ekspanzije dolazi do smanjivanja investicija, proizvodnje, zaposlenosti i potrošnje.

IV Odgovorite

1. Šta je kriza kreditnog novca?
2. Navedite i objasnite specifičnosti poslovanja banaka.
3. Objasnite funkcije novca.
4. Objasnite diversifikaciju plasmana.
5. Navedite osnovne funkcije centralne banke.
6. Grafički prikažite i objasnite recesiju usled opadanja agregatne tražnje.
7. Grafički prikažite i objasnite recesiju usled opadanja agregatne ponude.
8. Grafički prikažite privredni ciklus i njegove faze. Potom objasnite svaku fazu.
9. Grafički prikažite i objasnite uticaj ekonomske politike na ublažavanje recesije usled opadanja agregatne tražnje.

V Rešite zadatke:

Zadatak 1.

Izračunajte kamatnu stopu, ako je kamata 5000 dinara na pozajmljni kapital od 1.000.000 dinara.

Zadatak 2.

Banka ima sopstveni kapital u vrednosti od 3.000.000 dinara, dok je iznos deponovanog kapitala 22.000.000 dinara. Banka je plasirala tj. dala na kapital na zajam u vrednosti od 20.000.000 dinara. Banka zaračunava pasivnu kamatnu stopu od 4%, dok je aktivna kamatna stopa 6%. Banka je ostvarila prihod od platnog prometu u vrednosti od 300.000 dinara, dok su troškovi bili u vrednosti od 470.000 dinara. Izračunajte profitnu stopu banke na osnovu datih podataka.

Zadatak 3.

Kilogram čokolade prodaje se za 400 dinara i proda se godišnje 5000 kg. Ukupna masa novca u opticaju je 500.000 dinara. Izračunajte brzinu opticaja novca i objasnite dobijen rezultat.

ZADATAK 2

NOVAC GOSPOĐE PETROVIĆ

Gospođa Petrović je bila u turističkoj agenciji i tamo je videla ponudu za krstarenje brodom. Ona želi da ide na to luksuzno putovanje, jedini je problem što to krstarenje košta 130.000 dinara. Kod kuće ona pokušava da vidi koliko novca ima.

Ispraznila je svoju torbu i tu je našla 2.000 dinara u papirnim novčanicama i kovanicama. Još je našla u svom stanu 5.000 dinara. Ali to nije dovoljno da plati putovanje.

Setila se da ima otvoren tekući račun kod banke i da sa njega može da odmah podigne gotovinu. Izračunala je da je to 8.000 dinara. Dodala je i tu sumu na listu gde sabira novac sa kojim raspolaže. Ali ni to nije dovoljno da bi platila putovanje.

Ako sačeka sedam dana gospođa Petrović će moći da podigne još 15.000 dinara sa svog štednog računa. Za devedeset dana ona će moći da podigne 20.000 dinara sa svog oročenog računa. I za 120 dana ona može da podigne još 25.000 dinara sa izdvojenog računa. Gospođa Petrović takođe ima još 30.000 dinara ali ovaj novac je vezan na dve godine. Na kraju, ona razmišlja da proda deo svog nakita koje je ona čuvala nekoliko godina kako bi mogla da ode na krstarenje brodom za svoj odmor.

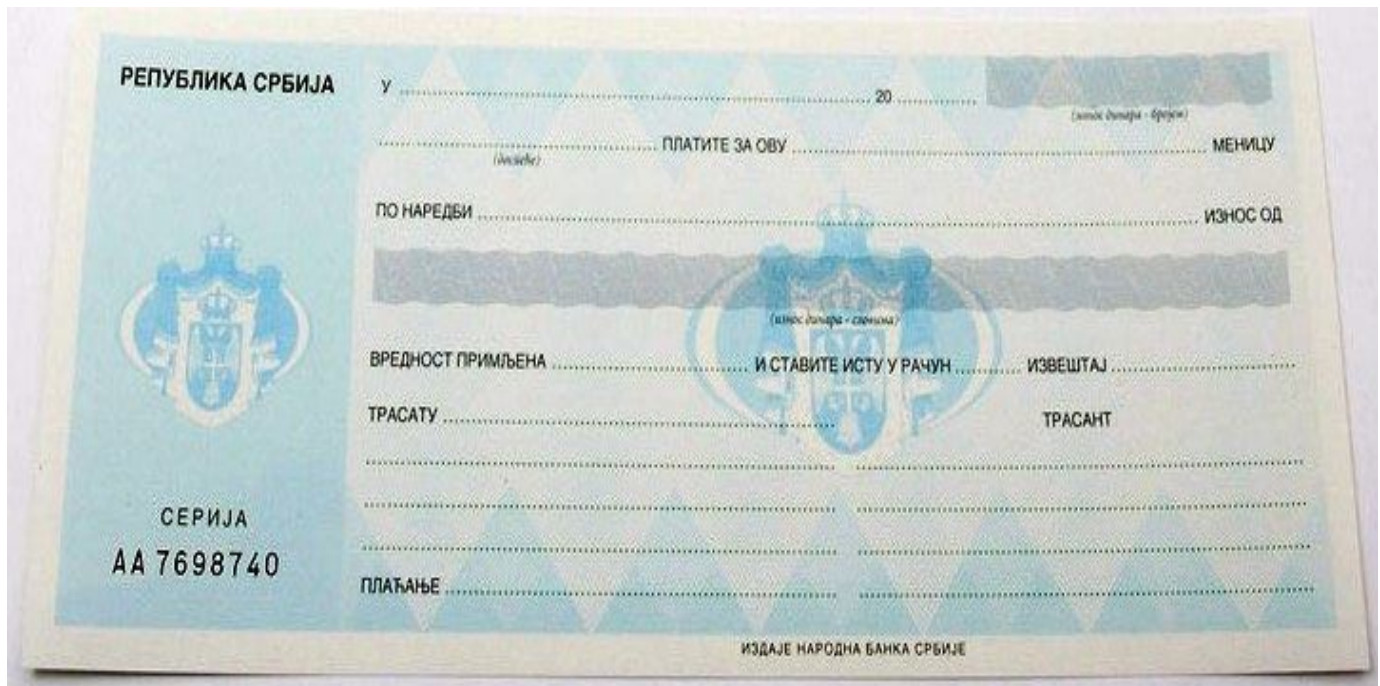
Pitanja:

U gore navedenim pasusima opisani su načini na koje gospođa Petrović može da prikupi neophodan novac da bi platila krstarenje brodom.

- a) Navedite funkcije novca.
- b) Prepoznajte iz teksta funkcije novca.
- c) Iz svakog pasusa na osnovu teksta odredite koji novac kom novčanom agregatu pripada.

ZADATAK 3

Na Slici 1 prikazan je obrazac menice. Na osnovu informacija koje sakupite putem interneta ili uz pomoć prijatelja odgovorite na zahteve.

Slika 1 - Menica

Zahtevi:

- Popunite *sopstvenu menicu*. Objasnite šta je sopstvena menica.
- Popunite *vučenu menicu*. Objasnite šta je to akceptiranje.
- Izvršite indosiranje menice.

ZADATAK 4

Oblici stranih direktnih investicija

Pročitajte i odgovorite na pitanja.

1. 12.8.2003. godine, Smederevo - Korporacija iz Pitsburga "U.S Steel" saopštila je u petak da je njena kompanija "U.S Balkan" kupila smederevsku čeličanu "Sartid" i njena društva, za 23 miliona dolara. Kako je saopšteno iz kompanije "Sinerdži Leo Barnet", "U.S. Steel" je zvanično obavestio javnost da je proces kupovine "Sartida" time okončan. Koncern "Sartid" je integrisani proizvođač čelika sa godišnjim kapacitetom proizvodnje i obrade čelika od 2,4 miliona neto tona. (izvor: Beta)
2. 07.11.2006. godine, Beograd - Austrijski Mobilkom dobio licencu za trećeg operatera mobilne telefonije. Licenca plaćena 320.000.001 evro. Nakon što je konstatovano da su ispunjeni svi uslovi, jedini učesnik na tenderu, Mobilkom, dobio je licencu za trećeg mobilnog operatera. Generalni direktor poslovnog razvoja austrijske kompanije Erih Gnad kaže da će u naredne tri godine ta kompanija uložiti još 300 miliona evra. Kompanija će u Srbiji poslovati pod imenom VIP Mobile (izvor: Politika)
3. Svoj razvoj u Srbiji METRO Cash & Carry, započeo je 2005. godine otvaranjem prvog distributivnog centra u Beogradu. Vrednost investicije u tom trenutku iznosila je 15.000.000 evra, zaposleno je 300 radnika. Otvaranjem prvog distributivnog centra u Srbiji, METRO Cash & Carry je nastavio svoj strategijski razvoj. Danas METRO Cash & Carry u Srbiji posluje sa ukupno sedam objekata. Tri su u Beogradu (Zemun, Krnjača i Vidikovac), a u Kragujevcu, Novom Sadu, Nišu i Subotici nalazi se po jedan objekat. (izvor: www.metro.rs)
4. Nektar iz Bačke Palanke kupio je 93,73 odsto slovenačkog proizvođača sokova, kompanije Fruktal. Prema pisanju medija, uprava Pivare Laško, posredne vlasnice Fruktala, odlučila se da tog poznatog slovenačkog proizvođača sokova proda najboljem ponuđaču Nektaru. Srpska kompanija je pobedila na javnom konkursu, na kom je bilo predato 10 neobavezujućih i pet obavezujućih ponuda. Kako je na Ljubljanskoj berzi objavila Pivara Laško, srpski Nektar će 93,73 odsto Fruktala platiti 35,3 miliona evra. Kupac se obavezao da će obezbediti dalji razvoj te slovenačke robne marke i očuvati domaću proizvodnju. (izvor: Beta)

Pitanja:

- a) Navedite i objasnite oblike stranih direktnih investicija prema načinu realizacije. Koje oblike stranih direktnih investicija prepoznajete u gore navedenim događajima?
- b) Kakve mogu biti strane direktne investicije prema motivima investiranja?
- c) Navedite i objasnite oblike izvoza kapitala.
- d) Navedite pozitivne i negativne strane stranih direktnih investicija.